

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Distribvtio locorum Synodalium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

juxta Cerimoniale Romanum, dilata est. Finito Sacro, Illustrissimus exiit paramenta Missalia, usque ad tunicellam inclusive; accepit pluviale; Canonici Cathedralis, alique ministri assistentes, paramenta sua resinuerunt.

Sic igitur parato Illustrissimo, reversoque ad altare majus, cum ministris assistentibus; Diaconus Missa, stans à dextris Reverendissimi, cantavit versus Clerum, Orate, isdem notis, quibus alias cantatur, Levate. Dato hoc signo, Illustrissimus, super cussino ante faldistorium ex opposito altaris, cum reliquo Clero genuflexus, oravit mente, modico spacio. Tunc, adhuc genuflexus, Illustrissimus, sine mitra, preintonatam inchoavit Antiphonam, Exaudi Domine, ut in Pontificali; choro eandem totam prosequente, qua finita, & Psalmo, Salvum me fac Deus, qui habetur primus in Nocturno feriae quintae, per duos praecentores inchoato, sedit Illustrissimus, accepta mitra, sedente etiam Clero; & totus Psalmus alternatim à Clero decantatus est. Antiphona repetita, surrexerunt omnes; & Illustrissimus, deposita mitra, conversus ad altare, subjunxit orationem, Adsumus, ut in Pontificali; addendo etiam Orationem, ut ibidem. Qua finita, procubuit, accepta mitra, supra faldistorium, aliis omnibus genuflectentibus; & cantores duo in medio Cleri post Illustrissimum cantarunt Litanias de omnibus Sanctis, toto etiam Clero respondente; in quibus dum caneretur, Vt omnibus fidelibus, surrexit Illustrissimus; & Pedum Episcopale sinistra tenens, stans versus Synodum dixit, Vt hanc &c. prout in Pontificali; producens Crucis signum super omnes; & iterum usque ad finem Litaniarum procubuit. Decantatis Litanis, Illustrissimus, deposita mitra stans, stantibus etiam aliis, cantavit, Oremus; Ministri, Flectamus genua, Levate; tum orationem, Da quaesumus. deinde sedens cum mitra, facie versa ad Synodum; imposuit incensum in thuribulum, benedicens more solito, ministrante Presbytero assistente naviculam, ut alias.

Tunc duo Capellani, Diaconalibus & Subdiaconalibus induti vestibus, ut in Missa, benedictione de more accepta, sine missione, una cum Acolythis, candelabra deferentibus, accesserunt ad partem dextram Illustrissimi in cornu Evangelii; loco solito, Diaconus, sustinente librum Subdiacono, cantavit Evangelium, Convocatis Iesus, stantibus omnibus, & Illustrissimo Pedum Episcopale inter manus tenente. Lecto Evangelio, Illustrissimus exosculatus librum Evangeliorum, & à Presbytero assistente de more incensatus est; & mox sine mitra, genuflexus versus altare, toto Clero genuflexo, incepit hymnum, Veni Creator Spiritus, prosequente Clero, post primum versum decantatum, surrexerunt omnes, decantans hymnus alternatim cum organo; & interea processionaliter ad locum Synodalem per navim Ecclesiae perrexerunt ad latus dextrum, Ecclesiam & chorum circumcurrendo.

DISTRIBVTIO

locorum Synodaliū.

IN loco Synodali, qui ab antiqua consuetudine est domus Capitularis, in capite praefatae domus, ante medium altaris, mappà mundā, antependio, & quatuor candelabris inauratis, cum Crucifixo, exornati, sub Baldachino serico rubro erat sedes Episcopi, duos gradus alta. A dextris Episcopi considebat primus Diaconus, cum Presbytero assistente; à sinistris vero secundus Diaconus assistens cum Canonico Capellano ad pedum, in scabibus, utrimque per modum semilunae circumpositis. Mense item quatuor, rubro panno obducta, diversimode collocatae erant; prima à dextris Episcopi, cui assidebat in sede preparata Dominus Officialis, renibus ad meridiem & facie ad septentrionem versis; secunda à sinistris Episcopi; in ea se collocabant Synodi Promotores, Secretarius & Aduarius; tertia pro Notario Synodi, qui facie versa ad Illustrissimum, ante Clerum solus considebat; quarta retro latus dextrum Illustrissimi; in hac paramenta & alia necessaria deposita fuerunt. a latere item sinistro Episcopi collocata fuit cathedra, ex qua decreta Synodalia praelegi consueverunt.

Cathedralis Ecclesiae Praelati & Canonici, Decanus item & Capitulum S. Iohannis Osnabrugi, S. Alexandri in Wildeshusen, SS. Agidis & Caroli in Widenbrug, Pastor item Cathedralis Ecclesiae, & sancti Iohannis, à latere dextro domus Capitularis; Praelati vero Regulares, Abbas Iburgensis, deputatus Praepositi Clarholtensis, Ordinis Praemonstratensis, nec non aliorum Monasteriorum, tam sancti Benedicti quam Cisterciensis Ordinis, Patres item Societatis, Dominicani, Franciscani, alique Religiosi, à latere sinistro in scamnis lateralibus, panno caeruleo utrimque obductis, consederunt. Scamna, in medio per transversum disposita, Decani Rurales, Vicarii Cathedralis & Collegiatæ Ecclesiae sancti Iohannis, Parochi, Capellani, Beneficiarij, alique Clerici occuparunt. Singulis, in locis sibi assignatis, subsistentibus, Diaconus & Subdiaconus cecinerunt Vers. Emitte spiritum. Illustrissimus subjunxit Collectam de Spiritu sancto; eaque finita, omnes consederunt. Cui, modo supraddicto, singuli concessissent, Illustrissima sua Celsitudo ad se vocato Officiali suo, Domino Iohanne Bisopinck, I. V. L. mandatum dedit interrogandi praesentes, an placeat eis inchoare Synodum. Quod is fecit his verbis: Reverendissimus in Christo Pater, &c. ut supra in prima Synodo majori Osabr.

Cumque communiter, & quasi una voce omnium, responsus esset, Placet; Illustrissima Sua Celsitudo, Synodum apertendam esse, decrevit, his verbis: Christi nomine invocato &c. ut ibidem.

Hoc accepto responsu, idem Officialis Episcopi, Illustrissimam suam Celsitudinem his verbis allocutus est: Illustrissime &c. ut ibidem.

Ad hoc

Pag. 4.
col. 2.

Pag. 5.
col. 1.

Pag. 5.
col. 1.

Ad hæc Illustrissima Sua Celsitudo se resoluit his verbis: Eligimus, nominamus & deputamus, in Promotores, ex Capitulo Ecclesiæ Nostræ Cathedralis, Ioannem Iodocum à Ledebur, Cathedralis Ecclesiæ Nostræ Osnabrugensis Custodem & Thesaurarium, & te Bernardum Matthiæ à Campo, SS. Theologiæ Doctorem; in Secretarium, Conradum Burenium Ecclesiæ S. Ioannis Canonicum, & Pastorem in Ecclesia Cathedrali; in Actuarium, Ioannem Brogberen I. V. L. Canonicum Ratisbonensem in Collegiata SS. Ioannis Baptistæ & Euangelistæ, & Pastorem in Rimfloe.

Deputati ministri Synodales mox in mensâ, à latere sinistro Episcopi ad hoc dispositâ, & rubro panno obductâ, confederunt. ac deinde Illustrissima Sua Celsitudo Synodum est allocuta conceptis verbis: Venerabiles Sacerdotes, & Fratres charissimi, ut in Pontificali.

Quo absoluto, primus Promotor, Dominus à Ledebur, sequenti modo Synodum est allocutus, legitque Decretum de non discedendo. Reverendi, Nobiles, Venerabiles, &c. ut ibidem in Synodo majori Osnabrugensi.

Pag. 5. col. 2.

Hoc præmissis Decreto, per Synodi Notarium Gerardum Brieckweede, reproductæ sunt literæ citatorie ad Synodum, cum adjecta protestatione, eas sufficienter transmissas & legitime intimatas fuisse.

Vi verò de absentium & presentium numero constaret, demandatum fuit Notario Synodi, Gerardo Brieckweede, ut omnium & singulorum nomina, antiquo more, alta voce pronuntiaret; iussimque fuit, ut, qui personaliter adessent, suam presentiam, per verbum Adsum, contestentur, absentium vero nomina singulariter annotentur.

Vbi vero compertum, nonnullos abesse, secundus Promotor Dominus Bernardus Matthiæ à Campo, huiusmodi absentiam, ac non comparentium contumaciam, accusavit; atque, in poenas juris Canonici, ac Concilii Tridentini, eos incidisse, declarari petiit, his verbis: Illustrissime & Reverendissime Princeps, &c. ut ibidem.

Pag. 5. col. 2.

Ad hæc Illustrissima Sua Celsitudo sic fuit interlocuta: Decernimus, ut, non obstante contumacia, &c. ut ibidem.

Pag. 6. col. 1.

Subsecuta deinde concio Synodalis, habita ab ipsamet. Illustrissima Sua Celsitudine per integram horam cum dimidia. Ad quam omnes diligentissime attenderunt, fructumque uberrimum tulerunt.

Concione absoluta, primus Synodi Promotor iterum Synodum conceptis verbis est allocutus: Illustrissime & Reverendissime Princeps, &c. ut ibidem.

Pag. 10. col. 2.

Mox Dominus Conradus Burenus, S. Synodi Secretarius, accepit nonnulla Statuta Synodalia ex manibus Domini Officialis; accessit ad Illustrissimum, petiitque ab Illustrissima Sua Celsitudine, num eidem placeat, hæc Decreta ex suggestu prælegi & publicari. Respondit Illustrissimus, Placet. Obtemo de super consensu Illustrissimi, Secretarius ascendit suggestum, & legit Decreta Synodalia.

SEQUUNTUR
DECRETA
SYNODALIA.

DECRETVM I.

De Synodo inceptâ.

In nomine Sanctissimæ & individuae Trinitatis, Patris, Filii, & Spiritus sancti.
Amen.

NOS FRANCISCVS GVILIELMVS, Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ Episcopus Osnabrugensis; ad Dei omnipotentis gloriam, ac Beatissimæ Virginis, Dei Matris, & S. Petri Apostoli, & Crispini & Crispiniani martyrum, honorem, Nostram Diocesanam Synodum incipimus. Faxit idem omnipotens Deus, pro sua misericordia, precibusque Virginis Beatissimæ, ac eorundem Sanctorum aliorumque, ut, quemadmodum speramus, ex hoc sacro cœtu, lumen & spiritum omnes reportemus, ad officia nostra secundum voluntatem Dei peragenda.

DECRETVM II.

De modo vivendi, tempore Synodi.

Quoniam nihil fere sæpius divinis literis & Ecclesiasticis monumentis commendatum est, quam, clericalis ordinis hominum, vitæ integritas, innocentia, fides, religio, pietas, virtutumque omnium ornamenta, quibus domus Dei potissimum excolitur; ideo Clerum Nostrum, hic præsentem, monemus, & per viscera misericordiæ Dei nostri obtestamur, ut, cum semper, tum maxime hoc tempore, in verbo, in conversatione, in charitate, laicis hominibus præluceant, omni virtutum splendore; & tabellam disciplinæ Synodalis, à Nobis propositam, diligenter observent.

DECRETVM III.

De Collectâ in Missa, pro peccatorum venia.

EDicimus quoque ac mandamus, ut in Missa omnes & singuli Sacerdotes, Orationem aut Collectam, quæ pro peccatorum venia postulanda dicitur, per septem dies devotè recitent; idemque Clerici piâ oratione precentur. Quod ut populus etiam devotè agat, suos quisque Parochus Christi fideles diligenter moneat atque cohortetur.

C c D E